

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/127-

19. mai 2025

Oslo skisenter AS - Klager på vedtak om tillatelse til vannuttak fra Trollvann

Departementet viser til brev av 15. mai 2024 fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) med oversendelse av tre klager på NVEs vedtak av 1. november 2023 om tillatelse til Oslo skisenter AS til vannuttak fra Trollvann i Oslo kommune. Departementet viser i tillegg til oppdaterte høydedata av Trollvann fra Oslo kommune i brev av 25. mars 2025 til NVE.

NVE har vurdert de tre klagene uten å finne grunnlag for å omgjøre eget vedtak, og har derfor sendt saken til departementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn for saken

Oslo kommune – Bymiljøetaten (kommunen) søkte 10. august 2023 på vegne av Oslo skisenter AS om konsesjon til vannuttak fra Trollvann i Oslo kommune. Vannuttaket skal brukes til kunstsnøproduksjon i alpinanleggene Trollvannskleiva og Grefsenkleiva, som drives av Oslo Skisenter AS. Vannuttaket fra Trollvann til bruk for kunstsnøproduksjon har eksistert i flere tiår.

Konsesjonssøknaden ble utarbeidet som følge av NVEs vedtak av 1. juni 2007 om at vannuttaket er konsesjonspliktig, samt en forespørsel om konsesjonsplikten fra kommunen av 20. april 2020, i forbindelse med kommunens reguleringsplanarbeid for modernisering av anleggene. Trollvann er en del av Oslomarkvassdragene, som er et varig vernet vassdrag, jf. Verneplan I av 1973 (St.prp. nr. 4 1972-73). Bakgrunn for vernet er områdenes betydning for friluftsliv, nærhet til større tettsteder, variert landskap med stort artsmangfold og store kulturminneverdier. Søknaden opplyser at skianleggene i Grefsen- og Trollvannskleiva har benyttet vannuttak fra Trollvann til produksjon av kunstsnø siden 1970-tallet.

Konsesjonssøknaden legger opp til et maksimalt tillatt vannuttak på 24 000 m³ per år. Skisenteret søker også om å regulere Trollvann ned til LRV på kote 309,0, og med HRV tilsvarende flomoverløpet i dammen som ligger på kote 310,9. Konsesjonssøknaden oppgir at kunstsnøproduksjonen som regel skjer i løpet av 7-10 døgn i november/desember, men at det kan være noe behov for supplerende produksjon utover i vintersesongen. Videre viser søknaden til at snøen som produseres vil bli liggende innenfor nedbørsfeltet til Hovinbekken, som er utløpsbekken fra Trollvann. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring til Hovinbekken i konsesjonssøknaden.

NVEs vedtak

NVE ga tillatelse til vannuttaket 1. november 2023, jf. vannressursloven § 8. NVE mener at fordelene ved tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, jf. kravet etter vannressursloven § 25. Ettersom vannuttaket skjer i et verna vassdragsområde har NVE også vurdert saken etter vannressursloven § 35 nr. 8 om at det skal legges vesentlig vekt på hensynet til verneverdiene.

NVE mener at de hydrologiske virkningene av en tilnærmet videreføring av eksisterende praksis for vannuttak og regulering av Trollvann er usikre ettersom det aldri har blitt gjort målinger av vannstand og vannuttak. NVE mener likevel at det er lite sannsynlig at det ved naturlige forhold ville vært årssikker vannføring ut av Trollvann som følge av nedbørsfeltets størrelse. Krav om minstevannføring til Trollvannsbekken er derfor ikke vurdert som aktuelt. Grunnet usikkerheten rundt de hydrologiske virkningene, har NVE sett det som nødvendig med en tidsbegrenset konsesjon, med vilkår om å gjøre hydrologiske målinger.

NVE vurderer de vanntilknyttede naturverdiene rundt Trollvann slik de er i dag som små. NVE mener også at en tidsbegrenset tillatelse som er tilnærmet eksisterende praksis, ikke vil forringe naturmangfoldet eller verneverdiene i vassdraget sammenlignet med dagens tilstand.

På grunn av manglende historiske målinger av vannstandshøyder og vannuttak, var kotehøyden som er oppgitt i søknaden noe usikker. NVE vil oppdatere konsesjonen med riktig HRV og høydesystem når disse dataene foreligger. NVE mener uansett at en reguleringshøyde på 1,4 meter gir nødvendig fleksibilitet til å sikre vannuttaket samtidig som man sikrer en vannstand slik at Trollvann kan fylles opp igjen i løpet av våren. Derfor vil reguleringshøyden på 1,4 meter opprettholdes selv om kotehøyder oppdateres.

Klagene

NVE har mottatt tre klager på konsesjonsvedtaket. NVE vurderer at alle klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva (Aksjonskomiteen) har påklaget NVEs vedtak ved brev av 17. november 2023. Aksjonskomiteen begrunner klagen med at størrelsen på vannuttaket er satt for høyt og at feil HRV er lagt til grunn i sakspapirene.

Aksjonskomiteen anfører at det i konsesjonssøknaden er beregnet et maksimalt vannbehov på 19 500 m³, og mener derfor at maksimalt vannuttak bør begrenses til 20 000 m³. Aksjonskomiteen mener at reguleringshøyden dermed må tilpasses et slikt vannuttak, uten innlagt margin. Aksjonskomiteen foreslår en reguleringshøyde på 90 cm i stedet for 140 cm. Aksjonskomiteen begrunner kravene med at vannets biologi og hensyn til friluftslivet må veies tyngre, samt at konsesjonsvedtaket er preget av svakt faktagrunnlag. Aksjonskomiteen anfører videre at oppgitt HRV i konsesjonssøknad og i NVEs vedtak er feil. Aksjonskomiteen har selv gjort målinger av vannstanden og mener at HRV er målt inn 10 cm for lavt. Aksjonskomiteen mener dette vil gi en reel reguleringshøyde på 1,5 meter, ikke 1,4 meter.

Lillomarkas Venner har påklaget NVEs vedtak ved brev av 20. november 2023. Lillomarkas Venner har lignende anførsler som Aksjonskomiteen angående vektingen av ulike hensyn og faktagrunnlaget i vedtaket. Lillomarkas Venner viser til at det ikke er begrunnet at vannbehovet er 24 000 m³ når det beregnede behovet er oppgitt til 19 000 m³. Lillomarkas Venner mener at det usikre faktagrunnlaget gjør det urimelig å gi en konsesjon med 10 års varighet. Lillomarkas Venner mener varighet maksimalt bør være tre år. Lillomarkas Venner anfører videre at det bør stilles krav til sikring rundt vannpropellene om vinteren.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) påklaget NVEs vedtak ved brev av 22. november 2023. NOA tilslutter seg klagen til Lillomarkas Venner, og viser til deres anførsler. I tillegg anfører NOA selv at NVE ikke har adgang til å fravike å stille vilkår om minstevannføring, jf. vannressursloven § 10 andre ledd. NOA mener et vannuttak på 24 000 m³ utvilsomt vil påvirke vannføringen ut av Trollvann, uavhengig av om det faller inn under definisjonen for årssikker vannføring.

Kommunen har på vegne av skisenteret kommentert klagen i brev av 28. november 2023. Kommunen begrunner behovet for den omsøkte mengden av vann på inntil 24 000 m³ i stedet for den oppgitte teoretiske mengden på 19 000 m³ med at 24 000 m³ vil sikre nødvendig fleksibilitet i år med lite natursnø og mye mildvær. Et tillatt vannuttak under dette vil gi år uten tilstrekkelig mengde snø i anleggene ifølge kommunen. Kommunen anfører også at en varighet på konsesjonen på tre år slik klagerne ønsker, vil gi for mye risiko til at de kan iverksette nødvendig oppgradering av anleggene. Kommunen er enig i klagerens påstand om at HRV-oppmålingen fra søknaden muligens er usikker, og ser behov for å få dette nøyaktig. Kommunen kan likevel ikke se at endret HRV har betydning for konsesjonsspørsmålet. Kommunen viser til at Trollvann sjelden renner over terskelen (HRV) etter deres erfaringer.

Departementets vurdering

Trollvann er en del av Oslomarkvassdragene som ble vernet i 1973, jf. St.prp. nr. 4 1972-1973). Det er i liten grad gitt en konkret begrunnelse for vernet, men det er i verneplanen lagt vekt på å verne vassdrag som er av naturvitenskapelig interesse og viktige for naturvern- og friluftsinnteresser. Vassdragsvernet gjelder først og fremst mot vannkraftutbygging, men verneverdiene skal også hensyntas ved andre inngrep. Eksisterende igangværende

virksomhet i vernede vassdrag kan fortsette så lenge hensynet til verneverdiene er ivaretatt, jf. vannressursloven § 35.

Trollvann ligger også innenfor grensen for skogs- og utmarksområder (markagrensen) som utgjør «Osломarka», og er derfor underlagt markaloven. Idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål er likevel tillatt innenfor markagrensen, jf. markaloven § 7 første ledd nr. 3. Markaloven omfatter ikke regulering eller uttak av vann.

Departementet mener at Trollvann og området rundt, inkludert drift av skianleggene, er viktige områder for friluftsliv i Oslos nærområde. Trollvann er et av få badevann i området, som ikke er underlagt restriksjoner av hensyn til drikkevann, og fungerer som en inngangsport til marka, samt som et turmål i seg selv både på vinter- og sommerstid. Driften av skisenteret i Grefsen- og Trollvannskleiva er også en viktig del av friluftslivet om vinteren, og beskrives som et viktig lavterskelfritidstilbud til barn og unge.

Departementet vurderer at vedtaket fra NVE ivaretar hensynet til å utøve friluftsliv i området samlet sett. Departementet vurderer samtidig at videre uttak fra Trollvann slik det allerede har blitt praktisert i mange år, ikke vil påvirke miljøinteressene i avgjørende grad. Samtidig er det behov for en bedre forståelse av hydrologien i området og hvordan den vil endre seg i årene framover. Departementet støtter derfor at det pålegges hydrologiske målinger og at konsesjonen kun får en varighet på 10 år, slik at det da kan gjøres en ny vurdering av både bruk av vann og virkninger av uttaket på interessene i området.

Departementet mener at faktagrunnlaget for konsesjonssøknaden og konsesjonsvedtaket til NVE oppfyller kravene i naturmangfoldloven § 8. Departementet mener i tillegg at det er nødvendig å innhente data for vannstandsmålinger slik at en får en bedre oversikt over hydrologien fremover. Departementet anerkjenner skisenterets behov for forutsigbarhet i planleggingen av driften, og mener at en konsesjonsvarighet på tre år ikke vil hensynta dette. En konsesjonslengde på ti år slik NVE har gitt konsesjon til vurderes som passende, også med tanke på å tilegne seg gode hydrologiske data før en gjør en ny vurdering.

Departementet viser også til at NVE legger til grunn at tillatt reguleringshøyde vil forbli 1,4 meter uavhengig av faktisk kotehøyde. Det er reguleringshøyden med utgangspunkt i overløpet som er avgjørende for vannstanden i praksis. Departementet viser til at NVE i ettertid har mottatt bekreftelse fra kommunen om at betongoverløpet er målt inn til kote 310,94 etter NN2000 med GPS-måler. NVE vil dermed oppdatere HRV til nevnte kote, samt LRV til kote 309,54.

Departementet mener tiltaket medfører fordeler for allmenne og private interesser som overstiger ulempene, og at kriteriene for å gi konsesjon er til stede, jf. vannressursloven § 25.

Konklusjon

Klagene tas ikke til følge. Departementet stadfester NVEs vedtak av 1. november 2023.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Anja Skiple Ibrekk (e.f.)
avdelingsdirektør

Øystein Dalen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Aksjonskomiteen mot utbygging av Grefsenkleiva v/Magne Lindholm	Kildeveien 14 B	0590	OSLO
Lillomarkas venner v/Gro Evensen	Ravnkollbakken 55	0971	OSLO
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus	Sognsveien 231	0863	OSLO
Oslo kommune Bymiljøetaten	Postboks 636, Løren	0507	Oslo